

Noter vekilinin demirbaş satışından elde ettiği gelirin vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.35.16.01-120.04[65-2016/2]-365
Tarih	13.07.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 84098128-120.04[65-2016/2]-365

13/07/2016

Konu : Noter vekilinin demirbaş satışından elde ettiği gelirin vergilendirilmesi hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; ücretli olarak çalıştığınız noterlik dairesinde 2015 yılında beş ay süre ile noter vekilliği yaptığınız, noter vekilliği yaptığınız dönemde elde ettiğiniz gelir nedeniyle beyanname verme yükümlülüğünüzün bulunduğu, noter vekilliği yaptığınız dönemde 10.000.-TL. bedelle satın aldığınız demirbaş eşyaları yeni göreve başlayan notere 38.153.-TL. bedelle devrettiğiniz, devir bedeli üzerinden %5 oranında stopaj kesilerek vergi dairesine ödendiği belirtilerek, söz konusu kazanç için 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 82 nci maddesinde yer alan istisnayı uygulayıp uygulamayacağınız ile vergi dairesine ödenen stopaj tutarını tahakkuk eden vergiden mahsup edip edemeyeceğiniz hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

65 inci maddesinde, "*Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançların serbest meslek kazancıdır.*"

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır."

66 ncı maddesinde "*Serbest meslek faaliyetini mutat meslek halinde ifa edenler, serbest meslek erbabıdır. Serbest meslek faaliyetinin yanında meslekten başka bir iş veya görev ile devamlı olarak uğraşılması bu vasfı değiştirmez.*"

Bu maddenin uygulamasında:

1. Gümrük komisyoncuları, bilumum borsa ajan ve acentaları, noterler, noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar;

...."

67 nci maddesinde, "*Serbest meslek kazancı bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak tahsil edilen para ve ayınlar ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerden bu faaliyet dolayısıyla yapılan giderler indirildikten sonra kalan farktır.*"

...

" Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması halinde Vergi Usul Kanununun 328'inci maddesine göre hesaplanan müspet fark kazanca eklenir.

..."

hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 328 nci maddesinde, "*Amortismana tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki fark kar ve zarar hesabına geçirilir. İşletme hesabı esasında defter tutan mükelleflerle serbest meslek kazanç defteri tutan mükellefler bu farkı defterlerinde hasılat veya gider kaydederler.*

Amortisman ayrılmış olanların değeri ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan meblağdır..". hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 1512 sayılı Noterlik Kanununun "Boşalan noterliğin vekaleten yönetimi:" başlıklı 33 üncü maddesinde, "*Her ne sebeple olursa olsun boşalan birinci, ikinci veya üçüncü sınıf bir noterliği, atanan noter göreve başlayıncaya kadar o noterlikte çalışan ve stajının altı ay'ını tamamlamış olan stajiyer, bu durumdaki stajiyerler birden fazla ise kıdemlisi, o noterlikte bu durumda stajiyer yoksa noter odasının uygun bulacağı ve görevlendireceği aynı durumdaki stajiyer, bunlardan hiç birisi bulunmadığı takdirde o noterliğin başkatibi, onun da engelli bulunduğu hallerde en kıdemli katibi vekaleten yönetir.*

Noterlikte bu işi görece kâtip bulunmadığı takdirde, Cumhuriyet savcılığının bildirmesi üzerine, adalet komisyonu tarafından atanacak icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya yeterli bir adalet memuruna bu iş gördürülür.İşin yürütülmesinde yetersiz kaldığının denetimlerde belirlenmesi halinde vekil her zaman değiştirilebilir.

Yukarıki fıkralar gereğince noterliği yürüten görevliye, kendi aylık veya ücretinden az olmamak üzere, noter odası tarafından tayin olunacak ücret, noterlik gelirinden ödenir. Ancak, bu ücret noterliğin aylık safi gelirinin yarısından fazla olamaz.

Vekilin daire dışında bizzat yapacağı işlemlerden alınacak yol ödeneği dahil noterliğin, aylık gayri safi gelirinden, noterlik aidatı vekilin ücreti ve noterliğin diğer giderleri ayrıldıktan sonra kalanı, gelir ve giderin müfredatlı listesi ile birlikte en geç müteakip ayın onbeşine kadar vekil tarafından Türkiye Noterler Birliğine gönderilir." hükmü düzenlenmiştir.

Aynı Kanunun "Geçici bir süre işten ayrılmalarda vekalet" başlıklı 34 üncü maddesinde ise "*Noterlerin, tutuklanma, işten el çektirme ve geçici olarak işten çıkarma gibi sebeplerden dolayı geçici bir süre işlerinden ayrılmaları halinde görevleri 33 üncü madde uyarınca gördürülür.*

Bu takdirde, geçici olarak işten çıkarma hali ayrık olmak üzere diğer hallerde, noterlik aidatı ayrıldıktan sonra safi gelirin noter vekiline verilen ücretten artan kısmının yarısı notere verilip, diğer yarısı zimmeti çıktığı takdirde mahsup edilmek, aksi takdirde notere iade olunmak üzere, soruşturma ve kovuşturma kesin bir kararla sonuçlanıncaya kadar alıkonulur. Geçici olarak işten çıkarma halinde noter aidatı ve vekile verilen ücretten artan noterlik safi geliri Türkiye Noterler Birliğine gönderilir.

... hükmü yer almaktadır.

Buna göre, boşalan noterliğe veya görevden el çektirilen noter yerine vekil olarak atananlar Gelir Vergisi Kanununun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca serbest meslek erbabı olarak kabul edilmektedir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, noter vekilliği faaliyeti yaptığınız dönemde satın almış olduğunuz ve yeni göreve başlayan notere sattığınız demirbaş eşyanın satışından dolayı elde edilen gelirin serbest meslek kazancı olarak nitelendirilmesi ve serbest meslek kazancının vergilendirilmesine ilişkin hükümler uyarınca vergiye tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026